

Svar på skriftligt spörsmål SSS 133/2016 rd

Svar på skriftligt spörsmål om utveckling av ersättningarna för konstutställningar och tryggnad av utställningsverksamheten

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 133/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Olli-Poika Parviainen /gröna:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta baserat på förslagen från den arbetsgrupp som utrett avtals- och ersättningspraxis i samband med konstutställningar,

hur ämnar regeringen i övrigt skapa bättre förutsättningar för utställningsverksamheten och

hur avser regeringen se till att även gallerier drivna av konstnärorganisationer får yttra sig i tillräcklig omfattning i det fortsatta beredningsarbetet baserat på förslagen och då åtgärder genomförs?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Den 17 mars 2015 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet en arbetsgrupp med uppgift att utreda hur avtals- och ersättningsfrågor ordnas i samband konstutställningar. Arbetsgruppen gav sin rapport den 18 februari 2016. Till arbetsgruppen utnämndes sakkunniga från undervisnings- och kulturministeriet och från Centret för konstfrämjande. Till gruppen kallades dessutom sakkunniga från Nationalgalleriet, Finlands Museiförbund, Konstnärsgillet i Finland, Industrikonstförbundet Ornamo, Galleristerna rf och upphovsrättsföreningen för konstnärer på det visuella området Kuvasto.

I sin rapport ger arbetsgruppen 16 förslag på utvecklingsområden och åtgärder. Undervisnings- och kulturministeriet medverkar i det fortsatta arbetet på en del av dessa områden. I sina förslag har arbetsgruppen beaktat å ena sidan den ekonomiska utmaningen för konstnärerna och å andra sidan de ekonomiska villkor som gäller för utställningsarrangörerna. Den bärande principen i rekommendationerna är avtalsfrihet och att förbättringar ska åstadkommas genom att goda exempel sprids. Arbetsgruppen var fullt medveten om att administrativa tvång kan leda till att vissa utställningsarrangörer måste lägga ner eller begränsa sin verksamhet.

Systemet med statsandelar står inför en reform. Baserat på arbetsgruppens förslag utreder nu undervisnings- och kulturministeriet om statsandelssystemet kan användas för att främja och uppmuntra goda avtals- och ersättningsexempel. Tillsammans med Centret för konstfrämjande utför ministeriet dessutom en genomgång av överlappningarna i utställningsbistånden i syfte att avlägsna dem. Meningen är att förtydliga ansvaren hos utställningsarrangör och konstnär och att

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 133/2016 rd

gradvis ta bort överlappande statsbidrag som beviljas för samma ändamål. Då statliga bidrag utlyses för utställningsverksamhet kan undervisnings- och kulturministeriet och Centret för konstfrämjande även kräva att den sökande organisationen redogör för att goda avtals- och ersättningsförfaranden följs och därmed sammanhängande rekommendationer iakttas.

Organisationsdrivna gallerier finansierar sin verksamhet delvis genom bidrag och stipendier. I statsbudgeten 2016 avsätts följande anslag ur tipsvinstmedlen: totalt 2 106 000 euro för främjande av bildkonst, totalt 755 000 euro för främjande av fotografikonst och totalt 398 000 euro för främjande av mediekonst. Dessa anslag används för att bevilja olika sammanslutningar, i huvudsak organisationer, allmänna bidrag och specialbidrag för utställningsverksamhet och annan verksamhet, samt för att bevilja konstnärer projektstipendier via Centret för konstfrämjande.

En sak som arbetsgruppen konstaterade var att bidragen för utställningsverksamhet inte räcker till när det är fråga om organisationsdrivna utställningslokaler. Organisationerna måste dessutom uppbära hyra. I det aktuella läget händer det att konstnären själv måste bekosta största delen av utställningen. Detta är ohållbart med tanke på konstnärers försörjning. Den ekonomiska risken för en konstnär som deltar i en utställning verkar vara hög oberoende av var utställningen hålls. Risken lindras inte alltid av att organisationen som hyr ut utställningslokalen har fått statsbidrag för sin utställningsverksamhet.

Undervisnings- och kulturministeriet utreder nu, baserat på förslag från arbetsgruppen, om det är möjligt att avsätta anslag som skulle komplettera eller ersätta de projektstipendier för bildkonst som beviljas av Centret för konstfrämjande. Anslaget skulle vara avsett att ersätta kostnader i samband med utställningar till konstnären i de fall när utställningsarrangören inte får statsbidrag eller statsandel. Vidare utreder ministeriet möjligheterna att avsätta ett statligt anslag ur vilket museer kunde beviljas bidrag på bestämd tid för att täcka utställningsarvodet åt konstnärer.

Baserat på arbetsgruppens förslag kommer undervisnings- och kulturministeriet även att utreda i samråd med Galleristerna rf och Frame om det är möjligt att ta fram ett exportbidrag för gallerier som deltar i jurybedömda konstmässor utomlands. Den finländska marknaden är mycket liten. Klientbasen måste utvidgas genom att exporten av konst utvecklas, så att försäljningen ökar och konstnärerna får bättre inkomster.

Arbetsgruppen konstaterade att det behövs en målmedveten utveckling av konstgalleriverksamheten för att skapa en större marknad för konst. Ett av utvecklingsförslagen är att galleriernas affärskompetens förbättras för att öka försäljningen av konst. På lång sikt är målet att galleriet inte behöver uppbära hyra av konstnären, utan får tillräckliga intäkter i form av försäljningsprovisioner. Också i konstnärens fall är målet att en utställning oftare ska vara en källa till inkomster, inte en kostnad. För att detta ska lyckas är det mycket viktigt att det finns en aktör som tar ansvaret för att föra processen framåt, sköter organiseringen och söker finansiering.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 133/2016 rd

Undervisnings- och kulturministeriet utvecklar statsbidragsverksamheten i samråd med aktörerna på området.

Helsingfors 26.4.2016

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen